

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 22. marts 2010
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2010-748/21-0450
Dok.: KBU40579

**Notat til Folketingets Europaudvalg
om afgivelse af indlæg i EU-domstolens
præjudicielle sag C-509/09, e-Data Adversting**

1. Indledning

Den tyske Bundesgerichtshof har forelagt EU-domstolen tre præjudicielle spørgsmål til brug for den tyske domstols vurdering af, om der er værneting i Tyskland i en sag om krænkelse af personlige rettigheder via offentliggørelse af en artikel på en internetportal.

De præjudicielle spørgsmål drejer sig om fortolkningen af artikel 5, nr. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (herefter Bruxelles I-forordningen), samt artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EF) nr. 31/2001 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester (herefter e-handels-direktivet).

2. Sagens faktiske omstændigheder

Den tyske statsborger Manfred Lauber (herefter sagsøger) har anlagt en sag i Tyskland mod det østrigske selskab e-Data Advertising GmbH (herefter sagsøgte), som driver en internetportal, der henvender sig til bøsser og lesbiske, biseksuelle og transseksuelle i Østrig. Sagen er anlagt, fordi selskabet offentliggjorde en gammel artikel om sagsøgeren på selskabets hjemmeside. Ifølge artiklen, som var dateret den 23. august 1999, havde sagsøgeren og dennes broder, der betegnes med navns nævnelse, appelleret deres domfældelse for mordet på den kendte tyske skuespiller Walter Sedlmayer. Artiklen kunne læses på selskabets hjemmeside frem til den 18. juni 2007, hvor selskabet fjernede artiklen efter opfordring fra sagsøgerens advokat. Sagsøgeren blev løsladt i 2008.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at sagsøgte skal undlade at skrive om ham i sammenhæng med gerningen og med nævnelse af hans fulde navn. Sagsøgte har bestridt, at de tyske retter er kompetente, hvilket sagsøgte dog ikke har fået medhold i ved de to foregående instanser.

Det centrale spørgsmål i sagen er således, om den tyske Bundesgerichtshof er kompetent til at behandle sagen i henhold til artikel 5, nr. 3, i Bruxelles I-forordningen. Efter denne bestemmelse kan en person, der har bopæl på en medlemsstats område, sagsøges i en anden medlemsstat i sager om erstatning uden for kontrakt ved retten på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå.

Den tyske Bundesgerichtshof har derfor bl.a. forespurgt EU-domstolen om udtrykket – det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå – skal fortolkes således:

- at den forurettede i sagen kan søge et forbud nedlagt mod netstedets indehaver, uafhængigt af, hvor indehaveren er etableret, og også ved retterne i den medlemsstat, hvor netstedet kan besøges, eller
- om retterne i en medlemsstat hvor indehaveren af netstedet ikke er etableret, kun er kompetente, hvor der foreligger en særlig tilknytning (indlandstilknytning), der rækker ud over den blotte mulighed for at kunne besøge netstedet. Hvis der kræves en sådan særlig indlandstilknytning, ønsker den tyske Bundesgerichtshof endvidere fastlagt, efter hvilke kriterier indlandstilknytningen skal vurderes.

3. Den danske interesse i sagen

Bruxelles I-forordningen finder anvendelse i Danmark på mellemstatsligt grundlag som følge af en parallelaftale med EU, der er gennemført i dansk ret ved lov nr. 1563 af 20. december 2006.

EU-domstolens vurdering af de rejste præjudicielle spørgsmål om fortolkning af værnetingsreglen i artikel 5, nr. 3, vil derfor have betydning for, i hvilket omfang personer, der er bosat her i landet, kan sagsøges i andre medlemsstater for at have offentliggjort informationer på internettet, der potentielt krænker andres personlige rettigheder, og i hvilket omfang personer, der er bosat i de øvrige medlemsstater, vil kunne sagsøges her i landet i tilsvarende sager.

I det omfang Bruxelles I-forordningens regler giver sagsøgeren mulighed for at anlægge en sag i flere forskellige medlemsstater, vil sagsøgeren kunne vælge at anlægge sagen i den medlemsstat, som har den for sagsøgeren mest favorable lovgivning og/eller retspraksis (forumshopping).

Muligheden for, at danske medier kan blive sagsøgt i England for udtalelser gengivet i de danske medier via internettet, som ikke ville give grundlag for sager om ærekrænkelser her i landet, har givet anledning til bekymring.

Regeringen har rettet henvendelse til Europa-Kommissionen og foreslået, at problemet med forumshopping i ærekrænkelssager overvejes i forbindelse med den kommende revision af reglerne i Bruxelles I-forordningen.

EU-domstolens besvarelse af de præjudicielle spørgsmål, der er stillet i nærværende sag, vil kunne have betydning for, i hvilket omfang Bruxelles I-forordningens regler fremover giver mulighed for forumshopping i bl.a. ærekrænkelssager.

4. Regeringens stillingtagen

Det følger af EU-domstolens praksis i sag C-68/93, Shevill v. Presse Alliance SA, at når ærekrænkelser sker i aviser og tidsskrifter, skal den skadegørende handling anses foretaget i den stat, hvor udgiveren har hjemsted, og skaden skal anses for indtrådt i de stater, hvor avisen eller tidsskriftet er blevet udbredt, og hvor den fornærmede hævder, at hans eller hendes omdømme har lidt skade. Det medfører, at et offer for en ærekrænkelser i en avisartikel, der er udbredt i flere lande, kan søge om erstatning mod udgiveren enten ved retterne i den stat, hvor udgiveren af den ærekrænkelende offentliggørelse har sit hjemting, således at disse har kompetence til at tilkende erstatning for hele den skade ærekrænkelser har forvoldt, eller ved retterne i hver enkelt medlemsstat, hvor avisartiklen er blevet udbredt, og hvor den fornærmede hævder at have lidt skade på hans eller hendes omdømme, således at disse kun har kompetence til at tage stilling til den skade, der er forvoldt i den stat, for hvis retter sagen er indbragt.

Som anført i forelæggelseskendelsen har EU-domstolen endnu ikke udtalt sig om, hvilke tilknytningskriterier der skal anvendes ved vurderin-

gen af, hvor en skadetilføjelse vil kunne foregå, når skaden forvoldes eller vil kunne forvoldes af indholdet på et netsted. Der hersker derfor tvivl om, hvorvidt offentliggørelse af informationer på et netsted medfører, at den, der offentliggør informationerne, vil kunne sagsøges i alle medlemsstater i for eksempel ærekrænkelssager, fordi der som udgangspunkt er global adgang til offentliggjorte informationer på internettet.

En lempelig fortolkning af værnetingsreglen i artikel 5, nr. 3, vil kunne føre til, at sager vedrørende krænkelse af personlige rettigheder som følge af offentliggjorte informationer på et netsted, har værneting i adskillige medlemsstater. Sagsøgeren får derved mulighed for at vælge at anlægge sagen i den medlemsstat, der har den for sagsøgeren mest gunstige lovgivning og/eller retspraksis (forumshopping). For den, der ønsker at offentliggøre informationer på internettet, indebærer sagsøgerens mulighed for forumshopping, at det bliver vanskeligere at forudsige, om offentliggørelse af de pågældende informationer vil kunne krænke personlige rettigheder.

Mulighed for forumshopping bør derfor begrænses i videst muligt omfang af hensyn til netstedets indehaveres og andres mulighed for at forudsige deres retsstilling forud for offentliggørelse af informationer på internettet.

Efter den danske regerings opfattelse bør retterne i en medlemsstat, hvor netstedets indehaver ikke er etableret, derfor kun være kompetente, hvis det anfægtede indhold eller netstedet har en særlig tilknytning til den stat, hvor retten er beliggende, der rækker ud over den blotte mulighed for at besøge netstedet på et for sagsøgeren forståeligt sprog.

For så vidt angår spørgsmålet om, efter hvilke kriterier en sådan særlig tilknytning skal defineres, bør der lægges vægt på, at udfaldet af vurderingen i videst muligt omfang bliver forudsigeligt ud fra de pågældende kriterier. Der må derfor stilles krav om, at de offentliggjorte informationer eller netstedet *retter sig særligt* mod den pågældende medlemsstat, eller en eller flere personer, som har bopæl i den pågældende medlemsstat, eller krav om, at de offentliggjorte informationer *objektivt har en særlig tilknytning* til den pågældende medlemsstat.

Det bemærkes, at der næppe bør være tvivl om, at de offentliggjorte informationer, som den præjudicielle sag omhandler, har en sådan objektiv særlig tilknytning til Tyskland, da den person, som informationerne ved-

rører, er bosat i Tyskland, informationerne blev offentliggjort på tysk, og de faktiske begivenheder, som informationerne omhandler, foregik i Tyskland.